

YUNANİSTAN'IN DÜŞMANCA TUTUMUNA VE 1947 PARİS ANTLAŞMASI'NIN ASKERSİZLEŞTİRMEYE İLİŞKİN HÜKÜMLERİNİN İHLALİNE KARŞI RUSYA'NIN TEPKİSİ

Teoman Ertuğrul TULUN

Analist

Bu analiz yazısının [aslı İngilizce olarak 29 Aralık 2022 tarihinde kaleme](#) alınmıştır. AVİM Çevirmeni Ahmet Can Öktem makalenin tercümesine katkı sağlamıştır.

TASS Ajansı haberine göre, Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Maria Zakharova, 19 Aralık 2022 tarihinde Yunanistanın Ukraynaya S-300 uçaksavar füze sistemleri tedarik etmeye başlama niyetine dair açıklamada bulunmuştur.^[1] Maria Zakharovanın Rusya Federasyonu Dışişleri Bakanlığının sayfasında yer alan açıklamasının metni aşağıda sunulmaktadır:

Son zamanlarda Yunanlı yetkililer, ilave ABD yapımı Patriot füze sistemleri karşılığında, Girit'te konuşlandırılmış olan S-300 PMU-1 karadan havaya füze sistemlerini Ukraynaya göndermeye hazır olduklarından daha sık bahsetmektedir.

Rusya/Sovyetler Birliğinde imal edilmiş olan S-300 ve diğer hava savunma sistemlerinin Kiev rejimine devredilmesi yönündeki kışkırtıcı planları, Rusya'ya karşı aşikar düşmanca hareket olarak değerlendirmekteyiz. Kamuoyu yoklamalarına göre, yüzde 70i Ukraynaya silah gönderilmesine karşı çıkan Yunan halkının görüşleri göz ardı edilmektedir.

Atina, savaş bölgesine silah göndererek, Donbas, Zaporijya ve Herson bölgelerinde yaşamakta olan etnik Rumlar dahil sivillere yönelik canice savaş yürüten Ukraynalı neo-Nazilerin doğrudan suç ortağı haline geldiğini alenen umursamamaktadır.

Bunlara ilaveten, Yunanistanın Rusyanın izni olmadan askeri teçhizatımızı üçüncü şahıslara yeniden ihraç etmesini aşikar biçimde yasaklayan, 30 Ekim 1995 tarihli askeri-teknik işbirliğine ve 3 Aralık 2013 tarihli askeri teçhizat göndermeye ilişkin Rus-Yunan hükümetlerarası anlaşmalarının açıkça ihlal edildiğini hatırlatalım. Kaçınılmaz olarak, ahdi yükümlülüklerinin ihlal edilmesinin, Yunanistanın hava savunma kapasitesinin önemli ölçüde zayıflamasının ötesinde sonuçları olacaktır.

Yunan tarafının, uluslararası insancıl hukukun ihlaline ve çatışmaların ağırlaştırılmasına yol açabilecek silah ticaretine yönelik uluslararası kısıtlamalara tamamen kayıtsız kaldığı da açıktır.

Son olarak, Kieve tedarik edilen tüm askeri teçhizatın Rus Silahlı Kuvvetleri tarafından derhal izleneceğine ve imha edileceğine dair şüphe yok. Henüz zaman varken, bu tür tehlikeli planlardan vazgeçilmelidir. Bu eylemin sorumluluğu konusunda Yunan makamlarını bir kez daha uyarıyoruz.[2]

Dahası, Rusya Federasyonu'nun Kırım'daki Daimi Temsilcisi Georgy Muratov, Rusya Devlet Haber Ajansı *RIA Novostie* Atinadan böylesi bir hareket, Rusyaya karşı mantıksız bir düşmanlık gösterisi olmakla kalmaz, Yunan kamuoyunun şimdiden güçlü bir şekilde vurguladığı üzere, Rusyanın milli çıkarlarına yönelik tehlikeli bir adım teşkil eder.[3]

Hatırlanacağı üzere, Rusya Federasyonu altı ay önce Yunanistanı dost olmayan ülkeler listesine dahil etmiştir. Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Vladimir Putin'in 23 Nisan 2021 tarihli "Yabancı devletlerin düşmanca eylemlerine karşı koyma tedbirlerinin uygulanmasına ilişkin (*On the application of measures of counteraction to unfriendly actions of foreign states*)" kararnamesinin fiiliyata geçirilmesine dair talimat 20 Temmuz 2022 tarihinde imzalanmıştır. Bu bağlamda, Rusyanın Atina Büyükelçisi Andrey Maslov 26 Temmuz 2022 tarihinde yaptığı açıklamada,

Şubat ayı sonundan itibaren, ikili ilişkilerimiz bozulmuş, artık yok olmuştur. Sözün kısası, kelimenin tam anlamıyla birkaç gün içinde, tüm gelişmeler ve onlarca sene geliştirilen tüm zengin ikili ilişkiler geçersiz kılınmıştır. Yunan müesses nizamı ile herhangi bir işbirliği ve temas söz konusu değildir. Son iki yüzyıl içinde Rusyanın Yunanistana karşı herhangi bir olumsuz hareketi olmamasına rağmen, Yunanistan ilk defa icraatlarıyla, meseleleri bugünkü düzeye getirmiştir.[4] şeklinde ifadelerde bulunmuştur.

Bu konu ile ilgili olarak geçtiğimiz Ağustos ayında yayınlamış olduğumuz 2022/38 nolu AVİM makalemizde[5], Yunanistanın Doğu Akdeniz ve Ege bölgesinde giderek daha fazla revizyonist bir politika izlediğine, Birinci Dünya Savaşının ortaya çıkardığı meseleleri sona erdiren çok önemli Lozan Barış Antlaşmasını ihlal etmekle kalmayıp, İkinci Dünya Savaşının sona erdirilmesinde çok önemli bir rol oynayan 1947 Paris Barış Antlaşmasını çiğnemiş olduğuna dikkat çekmiştik. Bu bağlamda, Türkiyenin, 1912 yılının başlarında Osmanlı İmparatorluğu ile İtalya arasında Libya nedeniyle çıkan savaşın ardından İtalyanın işgal ettiği Oniki Ada üzerindeki tüm hak ve unvanlarından, Lozan Barış Antlaşmasının 15inci maddesi çerçevesinde İtalya lehine vazgeçtiğine işaret etmiştik. Ayrıca, İkinci Dünya Savaşından sonra Oniki Adanın, İtilaf Devletleri ile İtalya arasında imzalanan 1947 Paris Barış Antlaşmasının 14üncü Maddesi uyarınca, askersizleştirilmesi koşuluyla Yunanistana devredildiğinden söz etmiştik. Antlaşmanın 14. Maddesinin, 2. Paragrafı açık bir şekilde Söz konusu adalar askerden arındırılacak ve gayri askeri bir biçimde kalacaklardır[6] koşulunu getirmiştir. Söz konusu makalemizde, Sovyetler Birliğinin, Oniki Adanın Karadenize yakın bir konumda bulunması ve bu adaların askerden arındırılmış statüsünün Rusyanın güvenliği ile bağlantılı olması sebebiyle, Paris Barış Antlaşması

müzakereleri sırasında Oniki Adanın askerden arındırılmış statüde olmasını talep ettiği ifade edilmiştir.[7]

Yunanistanın söz konusu adaları silahlandırmaya devam ettiği, İkinci Dünya Savaşı'nı sona erdiren önemli bir Antlaşma'yı açıkça ihlal ettiği ve dünya kamuoyuna antlaşmayı ihlal ettiğini yüksek sesle ve utanç verici bir gururla ilan ettiği bilinen bir gerçektir. 24 Mart 2022 tarihli 2022/7 nolu bir diğer AVİM yazımızda kaydedildiği üzere, Yunanistan Dışişleri Bakanı Dendias, Rusya Federasyonunun Ukraynaya karşı gerçekleştirdiği askeri hareketinden hemen önce, Moskovayı ziyareti sırasında, Yunanistanın söz konusu adaların askersizleştirilmiş olma statüsünü ihlal ettiğini Rusya Dışişleri Bakanı Lavrovun huzurunda açıkça belirtmiştir.[8]

Bugün, dost olmayan bir ülke olmasının yanı sıra kendisine karşı açık biçimde düşmanlık gösteren bir ülkenin, Rusyanın taraf olduğu uluslararası bir antlaşmanın hükümlerini alenen ihlal etmesine karşı uluslararası toplumun, özellikle Rusyanın nasıl bir tepki göstereceğini izlemekteyiz.

ABD yapımı Patriot füze sistemleri karşılığında Girit'te konuşlandırılan S-300 füze sistemlerinin devredilmesine veya Ege'de Oniki Ada'nın askerden arındırılmış statüsünün ihlali gibi taraf olduğu uluslararası anlaşmaların hükümlerinin ihlal edilmesine göz yummak ve güvenliğini ilgilendiren konularda sessiz kalmak, Rusya'nın inanırlığına gelecekte ciddi biçimde zarar verilmesi olasılığını güçlendirmektedir. Bugün uluslararası antlaşmaların hükümlerinin ihlaline sessiz kalanların, gelecekte, bu hükümlerin ihlaline karşı daimi itirazcı olma fırsatını kaçıracağı unutulmamalıdır.

*Resim: [TRT World](#)

[1] Moscow Considers Greeces Plans to Transfer S-300s to Kiev Hostile to Russia □
Diplomat, TASS, 19 Aralık 2022, blm. Politics, <https://tass.com/politics/1552787>.

[2] Мария Владимировна Захарова, Комментарий официального представителя МИД Р оссии М.В.Захаровой в связи с информацией о планах возможной передачи Украине российских зенитно- ракетных систем, стоящих на вооружении Греции - The Ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation (Rusya Federasyonu Dışişleri Bakanlığı, 19 Aralık 2022), 2592, https://mid.ru/en/foreign_policy/news/1844341/?lang=ru; Maria Zakharova, Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Maria Zakharovanın halen Yunanistanda kullanımda olan Rus yapımı Hava Savunma Sistemlerini Ukraynaya gönderme planları bilgisine dair Açıklaması - Rusya Federasyonu Dışişleri Bakanlığı (Rusya Federasyonu Dışişleri Bakanlığı, 19 Aralık 2022), 2592, https://mid.ru/en/foreign_policy/news/1844341/?lang=en.

[3] Sarantis Michalopoulos, Moscow Warns Athens about Sending S-300 Missile System to

Ukraine, *Euractiv*, 19 Aralık 2022, blm. The Capitals, <https://www.euractiv.com/section/politics/news/moscow-warns-athens-about-sending-s-300-missile-system-to-ukraine/>.

[4] Athens Bureau, Russian Ambassador Maslov: Russian-Greek Relations Have Reset, *Greek City Times*, 27 Temmuz 2022, blm. Greek NEWS, <https://greekcitytimes.com/2022/07/27/ambassador-maslov-russian-reset/>.

[5] Teoman Ertuğrul Tulun, What Will Russia Do In Response To The Revisionist Militarization Of The Dodecanese By Greece?, *Center For Eurasian Studies Analysis Series* 2022, sy 28 (10 Ağustos 2022): 4, <https://doi.org/10.31219/osf.io/52am4> , <https://avim.org.tr/en/Yorum/WHAT-WILL-RUSSIA-DO-IN-RESPONSE-TO-THE-REVISIONIST-MILITARIZATION-OF-THE-DODECANESE-BY-GREECE>

[6] 1947 Paris Antlaşması, SECTION V-Yunanistan (Özel Koşul), Madde 14 : 1.İtalya, bundan böyle İstanbulya, Rodos, Herke, Kerpe, Kaşot, İlyaki, İncirli, Kilimli, İleriye, Batnaz, İlipsi, Sömbeki, İstanköy, Meis ve bitişik adacıklar olmak üzere Oniki Adalar'ın egemenliğini burada bütünüyle Yunanistan'a bırakmaktadır. 2. Bu adalar askerden arındırılacak ve öyle kalacaktır. 3. Bu adaların Yunanistan'a devredilmesine ilişkin usul ve teknik koşullar, Birleşik Krallık ve Yunanistan Hükümetleri arasındaki anlaşma ile belirlenecek ve Antlaşmanın yürürlüğe girmesinden itibaren en geç 90 gün içinde yabancı birliklerin geri çekilmesi için düzenlemeler yapılacaktır. UN Nations, Treaty of Peace with Italy. Signed at Paris, on 10 February 1947 (United Nations, 10 Şubat 1947), Volume 49 1950 No 747, <https://treaties.un.org/doc/publication/unts/volume%2049/v49.pdf>.

[7] Konu hakkında kapsamlı açıklama için bakınız: Teoman Ertuğrul Tulun, Consequences of Material Breach of the Lausanne Peace Treaty, *Center For Eurasian Studies Analysis Series* 2020, sy 28 (07 Ekim 2020): 8, <https://doi.org/10.31219/osf.io/a23vw> , <https://avim.org.tr/en/Analiz/CONSEQUENCES-OF-MATERIAL-BREACH-OF-THE-LAUSANNE-PEACE-TREATY>.

[8] Teoman Ertuğrul Tulun, Greek Foreign Minister Dendias Concedes The Demilitarized Status Of The Eastern Aegean Islands And The Dodecanese, *Center For Eurasian Studies (AVİM)* 2022, sy 4 (14 Mart 2022): 6, <https://doi.org/10.31219/osf.io/5w63h> , <https://avim.org.tr/en/Analiz/GREEK-FOREIGN-MINISTER-DENDIAS-CONCEDES-THE-DEMILITARIZED-STATUS-OF-THE-EASTERN-AEGEAN-ISLANDS-AND-THE-DODECANESE>.

Yazar Hakkında :

Teoman Ertuğrul Tulun , Avrasya İncelemeleri Merkezi'nde (Ankara) analisttir. Dr. Teoman Ertuğrul Tulun, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi doktorasını Ankara İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi'nde tamamladı. Avrupa Birliği Çalışmaları, Küreselleşme, Yabancı Düşmanlığı, Nefret Söylemi Çalışmaları ve Uluslararası İlişkiler *alanlarında çalışmalar yapmaktadır*.

Atıfta bulunmak için: TULUN, Teoman Ertuğrul. 2024. "YUNANİSTAN'IN DÜŞMANCA TUTUMUNA VE 1947 PARİS ANTLAŞMASI'NIN ASKERSİZLEŞTİRMEYE İLİŞKİN HÜKÜMLERİNİN İHLALİNE KARŞI

RUSYA'NIN TEPKİSİ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2023 / 3. Ocak 23. Erişim Temmuz 17, 2024. <https://avim.org.tr/public/tr/Yorum/YUNANISTAN-IN-DUSMANCA-TUTUMUNA-VE-1947-PARIS-ANTLASMASI-NIN-ASKERSIZLESTIRMEYE-ILISKIN-HUKUMLERININ-IHLALINE-KARSI-RUSYA-NIN-TEPKISI>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2024 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır